Opgedragen aan mijn jongere zelf, die niet zou geloven wat we bereikt hebben

Clay Your Way

Meer dan 20 eenvoudige projecten
met luchtdrogende klei

Lolita Olympia

Fotografie: Jillian McHugh

FORTE CREATIEF

Inleiding



130 *Woordenlijst*

132 *Sjablonen*

138 *Register*

140 *Dankwoord*

142 *Over de auteur*

Inleiding
7

- Soorten luchtdrogende klei 8



Beginnen
11

- Benodigdheden & materialen 12

Basis-technieken
15



- Klei kneden & prepareren 16
- Knijpen / de duimpotmethode 17
- Plak uitrollen 18
- Kleirollen maken 19
- Snijden 20
- Inkrassen 21
- Delen verbinden 22
- Textuur & stempelen 23
- Drogen & afwerken 24
- Spongen 25
- Schuren 26
- Verven & vernissen 27
- Materialen opbergen 28
- Nog wat tips 29

Voor beginners
31

- Sieradenschaaltje 33
- Letters van klei 36
- Koelkastmagneten 41
- Eierdop 44
- Boterkaas-en-eierenspel 49
- Halsketting 52
- Memoryschaaltje 57
- Blobschaaltje 61
- Ringenhouder 65
- Kandelaar 69
- Wandtegel 72
- Sinterklaashanger 77



Voor gevorderden
80



- Fotolijstje 83
- Schelpenschaal 87
- Onderzetters 90
- Eierrek 95
- Fruitschaal 98
- Luciferdoos 105
- Bloempot van kleirollen 110
- Ketting van kleikralen 114
- Klok 119
- Geboortekaartje 122

Onderhoud van je creaties
127

- Tips voor reparaties 129











Inleiding

Welkom in de wereld van luchtdrogende klei! In dit boek leer je stap voor stap ruim twintig unieke, functionele voorwerpen maken, van schaaltjes tot hangers en kandelaars. Elk ontwerp stimuleert je om je creativiteit te ontplooien, terwijl je intussen de essentiële technieken voor het werken met luchtdrogende klei leert. Of je nu beginner bent of al vaker met luchtdrogende klei werkt, met deze makkelijke werkbeschrijvingen breng je je artistieke visie tot leven met een minimum aan materialen en gereedschappen.

Wat is luchtdrogende klei?

Luchtdrogende, of zelfhardende, klei droogt en hardt uit bij blootstelling aan de lucht, meestal binnen 24-48 uur, al naar gelang de dikte van de kleilaag en de luchtvochtigheid in de ruimte. Deze klei is dan ook perfect voor hobbyisten die kleine sculpturen en decoratieve voorwerpen willen maken. Werken met luchtdrogende klei heeft belangrijke voordelen:

- → **Geen oven nodig**: Omdat je luchtdrogende klei niet bij hoge temperatuur hoeft te bakken, kun je er overal mee werken en heb je geen speciale apparatuur nodig.
- → **Gebruiksvriendelijk:** De klei is zacht en soepel, dus kun je hem makkelijk met de hand of basisgereedschap modelleren.
- → **Gereedschappen en materialen zijn makkelijk verkrijgbaar:** Je vindt alles bij hobbywinkels, bouwmarkten of online.
- → **Sneldrogend**: Werkstukken zijn meestal binnen 24-48 uur droog, zodat je niet lang hoeft te wachten om het eindresultaat te zien (zie blz. 130).

Houd er rekening mee dat luchtdrogende klei niet zo stevig of waterdicht is als gebakken klei. Deze klei is ook niet voedselveilig, dus je creaties zijn alleen voor decoratieve doeleinden. Op bladzijde 128 vind je meer informatie over het onderhoud van je creaties.

Soorten luchtdrogende klei

Er zijn verschillende soorten en merken luchtdrogende klei. Elke klei heeft weer iets andere eigenschappen. Het hangt van je werkstuk af welke soort het meest geschikt is. De belangrijkste soorten zijn:

Luchtdrogende klei op kleibasis

Dit is de gangbaarste luchtdrogende klei. Deze soort vind je bij de meeste hobbyzaken. Hij is geschikt voor allerlei objecten en kleine sculpturen, heeft een gladde textuur en is makkelijk te modelleren. Hij is meestal wit en daarom ideaal om te beschilderen.



Zelfhardende papierklei

Luchtdrogende klei op papierbasis is een licht, vezelig boetseermateriaal gemaakt van papierpulp vermengd met een lijmachtig bindmiddel. Deze klei is sterk, soepel en heel geschikt voor sculpturen. De textuur is iets ruwer dan die van luchtdrogende klei op kleibasis, maar je kunt het oppervlak schuren of gladstrijken met water. Droogt wit op, met een subtiel grijze ondertoon.



Zelfhardende terracottaklei

Zelfhardende terracottaklei heeft een oranjebruine kleur, die lijkt op die van ovengestookte terracotta. Deze soort bestaat uit natuurlijke aardewerkklei vermengd met bindmiddelen waardoor hij uithardt zonder te stoken. De kenmerkende rode tint komt van de ijzeroxide in de klei. Deze soort wordt vaak gebruikt voor rustieke creaties, zoals potten en tegels. Hij droogt prachtig mat op.



Voornaamste verschillen tussen papierklei en klei op kleibasis

- **Flexibiliteit:** Papierklei blijft soepeler tijdens het drogen, barst daardoor minder snel en is makkelijker bij te werken.
- **Gewicht:** Papierklei is lichter en daarom ideaal voor hangende ornamenten of kunst voor aan de muur.
- **Sterkte:** Klei op kleibasis kan meer gewicht dragen, maar breekt sneller als je het object laat vallen.
- **Textuur:** Klei op kleibasis heeft een gladder oppervlak, voor een traditionele, keramiekachtige finish. Papierklei heeft een wat bobbeliger, plakkeriger textuur.

Vergelijk de kenmerken en bepaal wat de beste klei is voor wat je wilt maken.

	Papierklei	Klei op kleibasis
Samenstelling:	Bestaat uit cellulosevezels (zoals papierpulp) vermengd met bindmiddelen.	Bestaat vooral uit natuurlijke klei, vermengd met bindmiddelen zodat de klei niet gebakken hoeft te worden. Ideaal als je wilt gaan voor een traditionele *look*.
Textuur en soepelheid:	→ Licht en na droging enigszins sponzig. → Makkelijker te bewerken en minder geneigd tot barsten tijdens het drogen. → Betere keuze (vind ik) als je met kleiplakken werkt. → Glad maken en afwerken gaat het beste met schuurpapier.	→ Zwaardere, compactere en gladdere textuur vergeleken met papierklei. → Voelt bij het bewerken meer aan als traditionele keramiekklei. → Ideaal voor gedetailleerde sculpturen omdat de textuur zich veel beter leent voor het aanbrengen van details. → Glad maken en afwerken gaat het beste met een spons.
Droogtijd:	→ Droogt sneller dan klei op kleibasis, omdat papiervezels enigszins poreus zijn. → Krimpt minimaal, dus minder kans op kromtrekken.	→ Langere droogtijd, vooral bij dikkere lagen. → Meer kans op barsten en krimpen als het water verdampt.
Stevigheid:	→ Sterk maar licht. → Vooral geschikt voor decoratieve objecten die geen gewicht hoeven te dragen.	→ Harder en zwaarder na droging. → Vaak brosser dan papierklei en geneigd tot afbrokkelen.

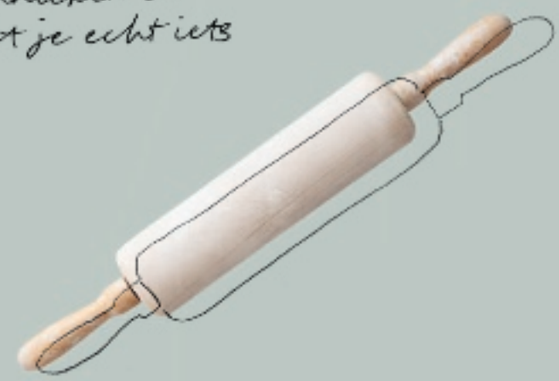


Basistechnieken





Wat je ook wilt maken, een vlakke, niet-klevende ondergrond is essentieel. Leg bijvoorbeeld een glad stuk triplex, een vel bakpapier of een siliconen hobbymat op een stevige werkbank. Zelf vind ik het makkelijker om te staan, maar misschien zit jij liever. Leg voor je begint alle benodigdheden en materialen binnen handbereik. Het is handig als je eerst vertrouwd raakt met de technieken en alle termen begrijpt, voordat je echt iets gaat maken.



Klei kneden & prepareren

Kneden en prepareren zijn twee cruciale stappen bij het werken met luchtdrogende klei. Kneden houdt in dat je de klei een aantal keren samendrukt, dubbelvouwt en uitrolt tot de homp zacht en soepel is, zonder luchtbelletjes. Prepareren houdt in dat je de klei opwarmt in je handen en grondig doorkneedt tot de massa glad en gelijkmatig aanvoelt. Door dit proces wordt de klei makkelijker te bewerken en, door de homogene textuur, ook beter te modelleren. Goed geknede en geprepareerde klei vormt de basis voor een geslaagd resultaat. Bij alles wat je wilt maken begin je met een mooie, gladde bal klei.





Knijpen / de duimpotmethode

Dit is een techniek om een pot of kommetje te vormen. Houd de bal klei in je ene hand. Duw de duim van je andere hand in het midden en druk door tot circa 2 cm van de bodem. Pas op dat je er niet doorheen gaat. Houd je duim in de klei en leg je vingers om de buitenkant van de bal. Knijp de klei zachtjes uit tussen je duim en vingers, waarbij je de bal steeds een stukje verder draait. Werk zo de hele pot gelijkmatig af en maak de wanden geleidelijk dunner tot ze de gewenste dikte hebben.





Beginners

Letters van klei

Met letters van luchtdrogende klei aan de muur geef je een ruimte op een leuke, creatieve manier een kleurig, persoonlijk accent. Of je nu een naam vormt, een favoriet woord of een inspirerende spreuk, deze handgemaakte letters geven je muren een unieke, decoratieve touch. Stem de kleuren, patronen of texturen af op je eigen stijl, dan wordt de kamer echt iets van jezelf.

Dit heb je nodig

- Luchtdrogende klei (hoeveelheid afhankelijk van woord(en) en lettergrootte)
- Kleinaald
- Boetseerhoutje
- Spons
- Water (voor het gladstrijken)
- Penseel
- Acrylverf
- Transparante hoogglansvernis

1. **Klei prepareren**
   Kneed de klei tot een gladde, soepele massa. Rol er een mooie ronde bal van.

2. **Kleirol maken**
   Rol de klei uit tot een lange, overal even dikke rol. Mijn advies is een dikte aan te houden van circa 2 cm.

3. **Letters vormen**
   Snijd de rol met de kleinaald voor elke letter op de juiste lengte. Leg de kleirol in de gewenste vorm. Leg bijvoorbeeld voor een 'A' de rol in een halve cirkel, waarna je een korter stukje afsnijdt voor het dwarsstreepje. Kras de delen die op elkaar aansluiten in, bevochtig ze en strijk de naden glad met behulp van een boetseerhoutje, zodat het dwarsstreepje naadloos overloopt in de rest van de vorm.

TIP – Het mooiste effect krijg je met allemaal hoofdletters of allemaal kleine letters.

4. **In model brengen en gladstrijken**
   Leg de letters op je werkbank en druk ze met je vingers voorzichtig wat platter. Zo hangen ze straks mooi strak tegen de wand. Strijk als je tevreden bent met de vorm de letters glad met een natte vinger of een spons.

   OPTIONEEL – Ben je van plan om de letters op te hangen aan een spijker, maak dan eventueel een gaatje in de achterkant (let wel op dat je niet helemaal door de letter heen prikt).

5. **Oneffenheden gladstrijken**
   Controleer als de klei helemaal droog is of je nog ergens oneffenheden of barstjes ziet. Strijk die voorzichtig glad met een vochtige spons.



Gevorderden

Bloempot van kleirollen

Deze grappige bloempot is bedoeld voor planten die weinig water nodig hebben, zoals vetplanten of kruiden, of als decoratief element.

Dit heb je nodig

- 1,25 kg luchtdrogende klei
- Deegroller
- Water voor het gladstrijken
- Structuurborstel voor het inkrassen
- Kleinaald
- Boetseerhoutje
- Spons
- Penseel
- Acrylverf
- Transparante hoogglansvernis

1. **Klei prepareren**
   Kneed de klei tot een gladde, soepele massa en rol er een mooie ronde bal van.

2. **Bodem vormen**
   Neem een kwart van de klei en rol die uit tot een plak van circa 1 cm dik. Snijd hier een cirkel uit met een doorsnede van 15 cm. Strijk de randen glad met een natte vinger en prik drie gaatjes van circa 0,5 cm in de bodem voor de afwatering.

3. **Kleirollen maken**
   Neem een aantal hompjes klei (van ongeveer 100 gram) en rol die tussen je handen of op een vlakke ondergrond tot je lange, gelijkmatige kleirollen hebt van circa 1 cm dik. Let erop dat ze overal even dik zijn, anders trekt je bloempot straks scheef.

4. **Rollen bevestigen**
   Kras de buitenrand van de bodem in, bevochtig die en druk er voorzichtig een kleirol op. Snijd het overtollige deel af. Druk de uiteinden tegen elkaar en laat ze met behulp van een boetseerhoutje naadloos in elkaar overlopen. Kras de bovenkant in, maak hem vochtig en bevestig er een tweede rol op. Laat de uiteinden weer mooi in elkaar overlopen. Ga zo door (inkrassen, bevochtigen, rol vastmaken en uiteinden in elkaar laten overlopen) tot je de pot hoog genoeg vindt. De mijne heeft acht lagen.

5. **Naden afwerken**
   Laat de eerste rol met behulp van een boetseerhoutje naadloos overlopen in de bodem voor een strak effect. Strijk eventuele openingen tussen de rollen zorgvuldig dicht, om te voorkomen dat er water of aarde doorheen sijpelt. Strijk tot slot met een vochtige spons of vinger eventuele oneffenheden glad.



6. **Laten drogen**
Zet de bloempot op een vlakke, niet-klevende ondergrond in een koele, droge ruimte, waar hij niet blootgesteld wordt aan direct zonlicht of tocht. De klei is droog als hij lichter van kleur is en niet meer koud aanvoelt.

** Opmerking – Vanwege de dikkere kleilagen duurt het waarschijnlijk langer dan normaal voor de pot helemaal droog is.*

7. **Verven en aflakken**
Als de bloempot helemaal droog is, kun je hem schilderen met acrylverf. Laat de verf goed drogen en lak dan zowel de binnen- als de buitenkant af met transparante vernis. Breng aan de binnenkant een royale laag aan, zodat je lang plezier hebt van je bloempot. Keer de pot als de vernis droog is om en vernis ook de onderkant. Alleen als je alle oppervlakken –binnenkant, buitenkant en onderkant – afgelakt hebt, is de bloempot volledig functioneel en waterafstotend.









Gevorderden

Ketting van kleikralen

Deze kralenketting is een stijlvolle aanvulling op elke outfit. Maak iets unieks door te variëren met verschillende vormen en formaten, van rond en vierkant tot schijfjes of buisjes. Maak de ketting als cadeautje of houd hem zelf als bijzonder accessoire.

Dit heb je nodig

- 300 g luchtdrogende klei (ik heb klei op kleibasis van Crayola gebruikt)
- Kleinaald
- Dun touw, koord of veter
- Spons
- Water voor het gladstrijken
- Penselen
- Acrylverf (optioneel)
- Transparante hoogglansvernis
- Sluiting (optioneel)

1. **Klei prepareren**
   Kneed de klei tot een gladde, soepele massa.

2. **Kralen vormen**
   Rol ronde kralen van kleine hompjes klei. Reken voor robuuste kralen (zoals die op de foto) op circa 8 gram klei per kraal. Neem voor kleinere, fijnere kralen circa 2-4 gram klei.

3. **Openingen maken**
   Prik met de kleinaald een opening in elke kraal. Controleer of de opening groot genoeg is voor je touw, koord of veter. Haal de kleinaald met een draaiende beweging uit de kraal, om te voorkomen dat de opening zich weer sluit.

4. **Laten drogen**
   Leg de kralen op een vlakke ondergrond en laat ze 24 uur drogen. Leg ze een stukje van elkaar af zodat ze niet aan elkaar plakken en draai ze af en toe om, zodat ze gelijkmatig drogen. Ze zijn droog als de klei lichter van kleur is en niet meer koud aanvoelt.

5. **Kralen glad maken**
   Als de kralen droog zijn, maak je eventuele ruwe randjes glad met een vochtige spons. Ik wilde de kleur van de klei behouden, dus ik sloeg stap 6 over en ging meteen door naar stap 7.

6. **Kralen verven (optioneel)**
   Beschilder je kralen met acrylverf. Ga voor één kleur, stippen, strepen of misschien wel een metallic effect. Verf complexe dessins in twee fasen: eerst de ene helft van de kraal en als die droog is, de andere helft. Of rijg de kraal aan een kleinaald of cocktailprikker, zodat je alle kanten tegelijk kunt verven. Deze stap is wat gepriegel, maar het loont de moeite! Laat goed drogen.

Oorspronkelijke titel: *Clay your way*
Oorspronkelijk uitgegeven in 2025 in het Verenigd Koninkrijk door Quadrille, Penguin Random House UK, One Embassy Gardens, 8 Viaduct Gardens, London SW11 7BW

Quadrille Publishing Limited is onderdeel van Penguin Random House group, global.penguinrandomhouse.com

Tekst en ontwerpen: © Lolita Olympia 2025
Fotografie: Jillian McHugh 2025

© 2026 Forte Creatief, Amsterdam voor de Nederlandstalige editie
Forte Creatief maakt deel uit van
Unieboek | Het Spectrum bv
Postbus 23202
1100 DS Amsterdam

Eerste druk, 2026
Vertaling uit het Engels: Marjan Doets voor Tekstkader
Productie en redactie: Tekstkader, Vleuten
Zetwerk binnenwerk en omslag: The Impaginator, Amsterdam

ISBN 978 90 00 40786 6
NUR 460

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Commercieel gebruik van de modellen uit dit boek is niet toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. Het reproduceren van de modellen uit dit boek voor eigen gebruik is toegestaan zonder toestemming van de uitgever.

De uitgever en medewerkers aan dit boek aanvaarden geen aansprakelijkheid voor enig gevolg voortvloeiend uit de in dit boek gegeven informatie, adviezen of instructies.

www.fortecreatief.nl
forteboeken
Forte Creatief